

Tvey professaraheiti og ein sømdargáva

Á samkomu á Fróðskaparsetrinum sunnudagin vórðu Mortan Nolsøe og Jóhan Hendrik W. Poulsen kallaðir til professarar við Fróðskaparsetur Føroya. Lasse Klein, landsstýrismaður handaði skjölini, sum lögmaður hevur undirskrivað.

Á samkomuni fekk Hans Thomsen handað sømdargávu úr Grunni Kristjans á Brekkumørk.

Fyri mál, bókmentir og fólkaminni

Lasse Klein, landsstýrismaður segði, tá hann handaði skjölina:

Við Fróðskaparsetrinum varð skaptur ein karmur um ein lærustovn her á

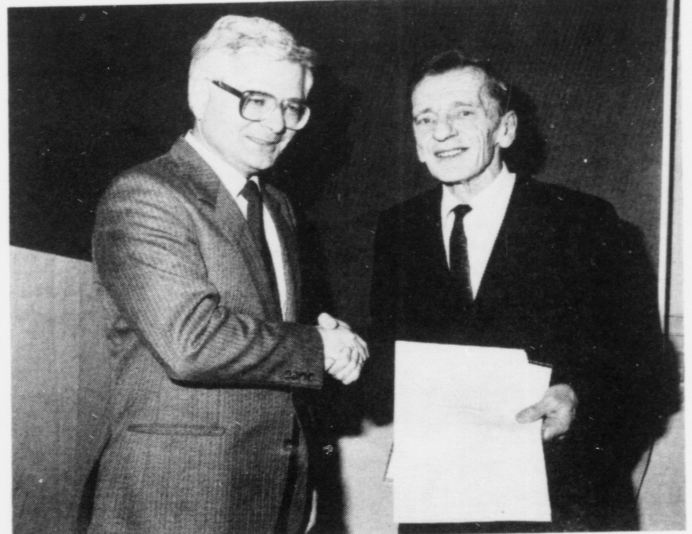
landi við endamálinum at granska og geva hægri undirvísing.

Tað stendur ikki beinleiðis tilskilað í lógini frá 1965, men lítill ívi man vera um, at fyrst og fremst hevur verið hugsað um móðurmálið og tað, sum knýtir seg aftrat tí.

Maðurin, sum fekk í uppgávu at leggja stóðið og fáa stovninum eitt andlit, var Chr. Matras professari, og tað gjørdi hann væl og virðiliga.

Hann var ikki ungur maður, tá ið hann kom heimaftur til Føroya, so tað var avmarkað, hvussu leingi hann kundi halda á. Men har vóru tibetur aðrir at taka við, og stóðugt og trúliga hevur verið virkað. Í dag er Fróðskaparsetrið natúrlig miðdepilin fyri granskning og undirvísing í Føroyum.

At hetta er so, eisini í altjóða samanhangi, er serstakliga tveimum monnum fyri at takka, einum

Jóhan Hendrik W. Poulsen og Hans Thomsen heilsast

fólkaminnisfrøðingi og einum málfrøðingi.

Baðir starvast teir á Føroyamálsdeildini. Aðaltátturin á hesi deild er — sum øllum kunnugt — mál, bókmentir og fólkaminni. Tað er eisini hvuðsinnihaldið í lestrinum á deildini, har nú í mong ár hevur borið til at taka ársnám og exam.art.-nám í norðurlendskum, serliga føroyskum máli og bókmentum. Vit ynskja eftir og vænta, at hvuðsgreinarnám við sama heiti verður veruleiki um stutta tíð.

Við atliti at professarakalling hevur ráðið fyri Fróðskaparsetur Føroya vent sær til hesar fólkaminnisfrøðingar:

Olav Bø, Universitetet i Oslo,

Bengt Jonsson, Svenskt Visarkiv, Stockholm og Iørn Pio, Dansk Folke-minde-samling, Keyptmannahavn

og hesar málfrøðingar: Hans Bekker-Nielsen, Odense Universitet, Peter Foote, University College London, Gösta Holm, Lunds Universitet og Kurt Schier, Universität München.

Í fullari semju mæla teir til

at Mortan Nolsøe og Jóhan Hendrik Winther Poulsen, ið nú sita í lektarastarvi, verða kallaðir til professarar við Fróðskaparsetur Føroya, Mortan í fólkaminnisfrøði, Jóhan Hendrik í norðurlendskum máli, serliga føroyskum.

Mortan Nolsøe hevur við sínum dygga kunneleika til føroysk fólkaminni, einamest føroysk kvæði og kvæðagranskning, ofta gjørt vart við seg í vísindaligum hóp. Hann hevur savnað ein hóp og lagt stóðið undir fólkaminnissavnið á Føroyamálsdeildini. Við tí hevur hann skapað frálíkar møguleikar fyri framhaldið granskning á økinum. Hansara táttur í sambandi við innsavning av staðanøvnum liggur ikki eftir. Skrivligu avrik hansara verða høgt mett av vísindamonnum, serstakliga hansara ritgerðir um kvæðagranskning. Undirvísingargrein hansara ber heitið Skaldskapur av mannamunni.

Mortan kom í starv á Fróðskaparsetrinum í 1973. Frammanundan starvaðist hann í mong ár á Institutt fo Folkeminne-vitskap við universitetið í Oslo, har hann eisini undirvísti í vísindagreinini. Í nógv ár hevði hann skeið í føroyskum máli fyri

studentum, ið løsu norskt sum hvuðsgrein.

Jóhan Hendrik Winther Poulsen hevur fyrst og fremst gjørt vart við seg í orðabókaarbeiði. Hann eigur eykabinðið til føroysku-donsku orðabókina, men veruleikin er, at tað neyvan er orðabók, sum hevur við føroyskt mál at gera, har hann ikki hevur verið uppi. Hann er iðin orðasavnari. Her er serliga at nevna sendingina Orðabókin í Útvarpi Føroya. Hann er virkin málnevndarmaður og rógv virður millum starvsfelagar sínar í norðurlendskum málnevndararbeiði. Skrivligu avrikini, sum hann hevur lagt úr hondum, hava yvirhøvur sin uppruna í orðabókaarbeiðinum, men hann hevur eisini skrivað um bókmentir og um søgulig evni. Í tí hann hevur gjørt, sýnir hann seg sum ein dyggan og nærlagdan vísindamann. Undirvísingargreinar hansara eru norrrønt, mál-søga og íslendskt.

Jóhan Hendrik hevur starvast á Fróðskaparsetrinum síðani 1968. Frammanundan arbeiddi hann eina tíð sum ritstjóri á Den Arnamagnæanske Kommissions Ordbog og var eitt ár lærari í norðurlendskum á statsuniversitetinum í Illinois.

Við stóði í tilmálinum, sum her eru drigin saman, og við tí kunneleika, setursráðið hevur til virksemi teirra annars, varð samtykt at heita á lögmann og biðja hann kalla teir báðar Mortan Nolsøe og Jóhan Hendrik Winther Poulsen til professarar við Fróðskaparsetur Føroya.

Lögmaður hevur undirskrivað tilnevningarskjölina við gildi frá hesum degi.

Mortan Nolsøe hevur skrivað fleiri ritgerðir um kvæðagranskning, ið verða høgt mett av vísindamonnum. Hann hevur savnað ein hóp til fólkaminnissavnið á Føroyamálsdeildini.

Ein lítill samkoma var á Fróðskaparsetrinum í sambandi við at Hans Thomsen fekk sømdargávuna og Jóhan Hendrik W. Poulsen og Mortan Nolsøe vórðu professarar við Fróðskaparsetur Føroya